

KIBADACHI

Republičkog komiteta za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu BiH (1978).

kiai (jap.: susret duha), džudo, karate, kendo: krik kojim se popraća izvedeni udarac. Naglo stezanje trbušnih mišića i izbacivanje zraka iz donjeg dijela pluća omogućuje bolje korištenja snage trbušnih mišića za udarce i zahvate. U karateu i kendo suci izvedeni udarac ocjenjuju cijelim bodom samo ako je popraćen tim krikom.

kibadachi (jap.: jahači stav), karate: stav u kojem su noge raširene za dvije širine ramena (ili više), stopala paralelna, koljena savijena, a težina tijela je ravnomjerno raspoređena na obje noge. Često se primjenjuje u kataima, ali vrlo rijetko u borbi ili natjecanju. Zbog težine tog stava treneri ga upotrebljavaju kao vježbu izdržljivosti i za jačanje nožnih i trbušnih mišića.

kick boxing (engl.: boksanje udarcima nogu), [1] skupni naziv za sve vrste borbe u kojima se primjenjuju udarci nogama; [2] sp. disciplina koja se 70-ih god. razvila u SAD i Japanu pod utjecajem tajlandskog boksa, karatea, kineskog boksa i azij. borilačkih vještina. Pravila nisu jedinstvena; najčešće se primjenjuju pravila boksa (ring, rukavice, runde, poentiranje, itd.) uz udaranje stopalima, a neke organizacije dopuštaju i udarce koljenima, laktovima te glavom. K.b. se pretežno razvija kao profesionalni borilački sport.

kiči-korta (tur.), rvanje: kategorija natjecatelja početnika u rvanju pelivanskim načinom.

Kićanović, Dragan (1953), košarkaški reprezentativac, zaslužni sportaš Jugoslavije. član KK Željezničar (Čačak) do 1972; 1972-73 član KK Borac (Čačak); 1973-81 JKK Partizan (Beograd), od 1981 tal. kluba Scavolini (Pesaro), od 1983 Stade Français (Pariz). Sudjelovao na OI 1976 (II mjesto) i 1980 (I); na PS 1974 (III), 1978 (I) i 1982 (III); na PE 1973 (I), 1975 (I), 1977 (I), 1979 (III) i 1981 (II). Sa JKK Partizan osvojio PJ 1976, 1979 i 1979 u Kupu »Radioja Korača« 1978 (I) i 1979 (I). Dobitnik Majske nagrade Saveza organizacija za fizičku kulturu Srbije (1974).

Kieferov ledni okret, način okretanja u lednom plivanju nazvan po svj. rekorderu A. Kieferu (SAD). Plivač dodirno stijenju bazena jednom rukom ispod vodene površine i ispred ramena suprotne ruke; glava i gornji dio tijela zabacuju se unazad; munjevitim zgričavanjem, noge se prebacuju iznad vode na stijenju bazena; slobodna ruka pojačava rotaciju tijela zamahom prema prsima.

kihon (jap.: osnovna, temelji), karate: osnovna tehnika koju mora svladati budući natjecatelj: razni stavovi, osnovni udarci, blokade, kretanja, te spajanje na jedan i tri koraka.

kikengachi (jap.), džudo: pobjeda zbog odustajanja protivnika da nastavi borbu, iz bilo kojeg razloga. Taj način pobjede računa se kao pobjeda ipponom (cijeli b.).

kilian, umjetničko klizanje i koturaljanje: obavezni natjecateljski ples, propisao ga je ISU, odn. FIRS; izvodi se prema točno određenom crtežu tragova na ledu i uz propisanu ploču.

Kilimandžaro, planinski masiv u Africi, na granici Kenije i Tanzanije. Najviši vrh Afrike Uhuru Peak, u masivu Kibo (5895 m), nalazi se na rubu ugaslog vulkanskog kratera. Gl. ishodište Marangu je na tanzanijskoj strani. Prvi uspon izveli su Hans Meyer i L. Purtscheller (1889). Jugosl. alpinisti osvojili su ga više puta: Srbi 1954. Slovenci 1972; Hrvati: 1976 (Zagrepčani), 1979 (Zadrani i Karlovčani) i 1980 (Samoborci).

Kilius, Marika (1943), reprezentativka SR Njemačke u umjetničkom klizanju; prva na PS 1963-64, prva na PE 1959-64; druga na OI 1960 i 1964 (sve u parovima sa H. J. Bäumlrom).

Kilianin, Michael (1914), sp. funkcionar Irske; od 1952 član, 1968-72 potpredsjednik, a 1972-80 predsjednik CIO. Smatran reformatorom te međ. organizacije.

Killy, Jean-Claude (1943), franc. reprezentativac u alpskim disciplinama skijanja; prvi na OI 1968 u spustu, slalomu i veleslalomu; prvi u spustu na PS 1966 i 1968, u slalomu i veleslalomu 1968 te u kombinaciji 1968.

Kim, Nelli Vladimirovna (1957), sovj. reprezentativka u sp. gimnastici, članica Spartaka (Zimkent, Kazaska SSR), zaslužna majstorica sporta. Pobjednica na OI 1976 u vježbi na tlu,

preskoku preko konja i u višeboju, ekipno; prva na PS 1974 u višeboju, ekipno; prva na PS 1978 u preskoku preko konja, vježbi na tlu i u višeboju, ekipno; prva na PE 1975 u vježbi na tlu, 1977 u preskoku preko konja. Prvakinja SSSR u gimnastičkom višeboju 1973, 1975 i 1976.

kimari te, sumo: 64 priznata zahvata u tehnicima tog rvanja pomoću kojih se protivnik obara na tlo, a da borac koji ih izvodi ostane sam na nogama i ne dotakne tlo niti jednim dijelom tijela, osim stopalima.

kime (jap.: žarište), karate: koncentracija fiz. i psih. snage cijelog tijela u jednu točku, radi stjecanja snage i prodornosti za udarac.

kimenokata (jap.: vježba odluke), džudo: jedna od tradicionalnih kata preuzetih iz džudžu. Sastoji se od 8 tehnika obrane od napada u stojećem stavu. Osim tih obrana u k. se prikazuju i tehnike obrane od napada mačem i nožem.

Kimura, Kohji (1941), jap. stolnoteniski reprezentativac i trener; na PS osvojio 9 medalja (4 zlatne, 4 srebrne i 1 brončanu).

kinematički model, biomehanika: opisni i grafički prikaz pravilno izvedenog složenog kretanja, izražen praćenjem pomicanja poluga tijela za vrijeme njihova kretanja.

kineski boks, zajednički naziv za borilačke vještine u kojima se udarci zadaju rukama i nogama. U NR Kini ta se borilačka vještina naziva wu shu. U širem smislu se u k.b. ubrajaju vještine: borbe udaranjem, rvanje, rukovanje starim kin. oružjima te vještina liječenja ozljeda, prijeloma kostiju i masaže. U užem smislu se pod k.b. podrazumijeva vještina borbe u kojoj se koriste udarci rukama, nogama, glavom, obrana od napada, bacanja i pritisci na osjetljiva mjesta protivnikova tijela. U Kini se razvilo nekoliko tisuća stilova te vještine. Oni se mogu grubo podijeliti na meke stilove (unutrašnje) i tvrde (vanjske). Najpoznatiji meki stilovi su hsing i, pa kua i t'ai chi chuan, a najpoznatiji tvrdi stil je shaolin szu. Kin. boksači natjecali su se na razne načine, najčešće dogovarajući pravila dvoboja uoči natjecanja.

kinestetički osjeti, čulno zamjećivanje tokova gibanja koje daje informacije o položaju i pokretima pojedinih dijelova tijela te o prostornim odnosima tijela i neposredne okoline. Osjetna tjelesna (receptori) predstavljaju čulne organe koji su u treniranju osoba specifično osposobljeni za vrlo točne registracije i reakcije, inače veoma važne u sportu.

kinetički lanac, biomehanika: kompleks ili lanac uzastopnih i uzročnih pokreta koji nastaju kao posljedica djelovanja jednog mišića; njime se aktivnost jednog mišića prenosi i na druge dijelove aparata za kretanje.

kinetografija (grč.) sistem bilježenja pokreta koji je izumio R. Laban. Kinetografskim simbolima mogu se zapisivati svi stavovi i sve vrste manjih ili većih sljedova pokreta.

kineziolog, pedagoški stručnjak; planira, provodi i kontrolira transformacijske procese u području kineziologije; utvrđuje inicijalna stanja subjekta, određuje ciljeve transformacije; kineziološkim operatorima djeluje na antropološka obilježja koja pospješuju motoričku efikasnost i efikasnost adaptacije na uvjete života i rada.

kineziologija, nauka o gibanju, kretanju; istražuje zakonitosti posebno uvjetovanih tje. vježbi — kinezioloških stimulusa na promjene u čovjekovu organizmu. K. provodi istraživanja o utjecaju tje. vježbi na psihosomatski status. Istraživanja u domeni k. utvrđuju zakonitosti i efikasnost tje. odgoja, rekreacije, kineziterapije i postizanja vrhun-

D. KIĆANOVIĆ

M. KILLANIN

J.-C. KILLY

N. KIM